

او شبیه‌ترین فرد به رسول خدا بود

ای سرو بوستان ایستادگی! ای زیباترین گل باغ حسین(ع)! ای جوان رعنا و رشید حسین(ع) ای علی(ع) را یادگار! ای علی‌اکبر!

یازدهم شعبان المعظم ولادت حضرت علی اکبر(ع)

او شبیه‌ترین فرد به رسول خدا بود

ای سرو بوستان ایستادگی! ای زیباترین گل باغ حسین(ع)! ای جوان رعنا و رشید حسین(ع) ای علی(ع) را یادگار! ای علی‌اکبر! گلستانی از زیباترین گل‌های فداکاری! و دریایی از آبی عطوفت را در دل خود، جمع داشتی، تو که در صورت و سیرت شبیه‌ترین بودی به پیامبر خیر و برکت(ص)! سلام و درود بی‌پایان بر صورت و سیرت پیامبر گونه‌ات.

به گزارش ایسنا حضرت علی‌اکبر (ع) فرزند ابی عبدالله الحسین(ع) بنا به روایتی در یازدهم شعبان، سال 43 قمری در مدینه منوره دیده به جهان گشود، پدر گرامی‌اش امام حسین بن علی بن ابی طالب (ع) و مادر محترمه‌اش لیلی بنت ابی مرّه بن عروه بن مسعود ثقفی است. علی بن الحسین(ع) که ایشان را در میان فرزندان امام حسین(ع) به علی اکبر می‌شناسیم از طایفه خوش نام و شریف بنی هاشم بود و به بزرگانی چون پیامبر اسلام (ص)، حضرت فاطمه زهرا(س)، امیر مؤمنان علی بن ابی طالب(ع) نسبت دارد.

نگاهی به زندگانی علی اکبر(ع)

متأسفانه در میان امامزادگان و حتی برخی از معصومین (ع) شخصیت‌هایی هستند که کمتر به زنگانی و سیره آن‌ها پرداخته شده و تحقیق و پژوهش آن‌چنانی صورت نگرفته است یکی از این بزرگان، حضرت علی اکبر(ع) می‌باشد که شاید چندین روایت و نقل از ایشان وجود دارد و در خصوص زندگانی‌شان نیز بسیار کم گفته شده و تنها به حضور ایشان در واقعه عاشورا و شهادتشان بسنده شده است. بنا به نقل ابوالفرج اصفهانی، آن حضرت در عصر خلافت عثمان بن عفان (سومین خلیفه راشدین) دیده به جهان گشود. این قول مبتنی بر این است که وی به هنگام شهادت 25 ساله بود. در برخی روایات هم سن ایشان را 28 ساله ذکر کرده‌اند، وی در مکتب جدش امام علی بن ابی طالب (ع) و در دامن مهرانگیز پدرش امام حسین(ع) در مدینه و کوفه تربیت شد و رشد و کمال یافت. امام حسین (ع) در تربیت وی و آموزش قرآن و معارف اسلامی و اطلاعات سیاسی و اجتماعی به آن جناب تلاش بلیغی به عمل آورد و از وی يك انسان کامل و نمونه ساخت و شگفتی همگان، از جمله دشمنانشان را برانگیخت.

فضائل علی اکبر(ع)

درباره شخصیت علی اکبر(ع) گفته شده که وی جوانی خوش چهره، زیبا، خوش زبان و دلیر بود و از جهت سیرت و خلق و خوی و صباحت رخسار، شبیه‌ترین مردم به پیامبر اکرم(ص) بود و شجاعت و رزمندگی را از جدش علی ابن ابی طالب (ع) به ارث برده و جامع کمالات، محامد و محاسن بود.

نقل است روزی علی‌اکبر(ع) به نزد والی مدینه رفته و از طرف پدر بزرگوارشان پیغامی را خطاب به او برد، در آخر والی مدینه از علی‌اکبر سوال کرد نام تو چیست؟ فرمود: علی. سوال کرد نام برادرت؟ فرمود: علی. آن شخص عصبانی شد و چند بار گفت: علی، علی، علی، #171; ما یُریدُ اَبوک؟ « پدرت چه می‌خواهد، همه‌اش نام فرزندان را علی می‌گذارد، این پیغام را علی‌اکبر(ع) نزد اباعبدالله الحسین (ع) برد، ایشان فرمود: والله اگر پروردگار ده‌ها فرزند پسر به من عنایت کند نام همه آن‌ها را علی می‌گذارم و اگر ده‌ها فرزند دختر به من عطا نماید نام همه آنها را نیز فاطمه می‌گذارم.

در روایت دیگری به نقل از شیخ جعفر شوشتری در کتاب خصائص الحسینیة آمده است: اباعبدالله الحسین هنگامی که علی‌اکبر را به میدان می‌فرستاد، به لشکر خطاب کرد و فرمود: #171; یا قوم، هولاء قد برز علیهم غلام، اَشبهُ الناس خَلْقاً و خُلُقاً و منطقاً برسول

الله..... ای قوم، شما شاهد باشید، پسری را به میدان می‌فرستم، که شبیه‌ترین مردم از نظر خلق و خوی و منطق به رسول الله (ص) است بدانید هر زمان ما دلمان برای رسول الله(ص) تنگ می‌شد نگاه به وجه این پسر می‌کردیم.

اطاعت و تبعیت از پدر و امام زمان خود، حضور آن حضرت در کربلا

حضرت علی اکبر(ع) در ماجرای عاشورا حضور فعال داشت و در تمام حالات در کنار پدرش امام حسین(ع) بود و با دشمنانش به سختی مبارزه می‌کرد. شیخ جعفر شوشتری در خصائص نقل می‌کند: هنگامی که ابا عبدالله الحسین علیه السلام در کاروان خود به سمت کربلا حرکت می‌کرد، حالتی به حضرت(ع) دست داد بنام نومیه و در آن حالت مکاشفه‌ای برای حضرت(ع) رخ داد، از آن حالت که خارج شد استرجاع کرد و فرمود: «انا لله و انا الیه راجعون» علی اکبر(ع) در کنار پدر بود، و می‌دانست امام بیهوده کلامی را به زبان نمی‌راند، سوال کرد، پدرجان چرا استرجاع فرمودی؟ حضرت بلادرنگ فرمود: الان دیدم این کاروان می‌رود به سمت قتلگاه و مرگ در انتظار ماست، علی اکبر(ع) سوال کرد: پدر جان مگر ما بر حق نیستیم؟ حضرت فرمود: آری ما بر حق هستیم. علی اکبر (ع) عرضه داشت: پس از مرگ باکی نداریم.

با این‌که حضرت علی اکبر(ع) با سه طایفه معروف عرب پیوند خویشاوندی داشته است، با این حال در روز عاشورا و به هنگام نبرد با سپاهیان یزید، هیچ اشاره‌ای به انتسابش به بنی امیه و ثقیف نکرد، بلکه هاشمی بودن و انتساب به اهل بیت(ع) را افتخار خویش دانست و در رجزی چنین سرود:

أنا علی بن الحسین بن علی نحن بیت الله أولى یا لنبیّ

أضربکم بالسّیف حتّی ینثنی ضربّ هاشمی علویّ

و لا یزال الیوم احمی عن ابی تالله لا یحکم فینا ابن الدّعی

حضرت علی اکبر (ع) الگوی جوانان

ویژگی‌های اخلاقی آن حضرت

علی در جوانی با ویژگی‌های اخلاقی و رفتاری خود نگاه انبوه جوانان را به سوی خود جلب می‌کرد، علی صفات جد خود را می‌دانست، از این رو، همراه در آینه اخلاق و رفتار او نظر می‌کرد و خود را بدان صفات می‌آراست. به هنگام جوانی در میان جمع و با دوستان خود، گشاده رو و شادمان بود، ولی در تنهایی اهل تفکر و همراه با حزن بود. علاقه فراوانی به خلوت با خدای خود و پرداختن به راز و نیاز و گفتگو با خالق هستی داشت. در زندگی آسان‌گیر، ملایم و خوش‌خو بود، نگاهش کوتاه می‌نمود و به روی کسی خیره نمی‌شد. بیشتر اوقات بر زمین چشم می‌دوخت و با بینوایان و فقرا که از نظر ظاهری در جامعه و نگاه دنیاطلبان احترام چشمگیری نداشتند. نشست و برخاست می‌کرد، با آنان همسفره می‌شد و با دست خود در دهانشان غذا می‌گذاشت. اصالت‌های فکری و استواری‌های روحی، وی را چنان کرده بود که هیچ‌گاه و از هیچ حاکمی هراس نداشت. هرگز عیب‌جویی نمی‌کرد و از مداحی نابجا و شنیدن چاپلوسی افراد دوری می‌کرد. تمامی انسان‌ها را بندگان خدا می‌دانست و از تحقیر آنان خودداری می‌ورزید. در طول عمر خویش به کسی دشنام نداد و ناسزا نگفت. از دروغ تنفر داشت و صداقت و راستگویی شیوه همیشه او بود. بخشنده بود و آنچه به دست می‌آورد، به دیگران بویژه نیازمندان انفاق می‌کرد. هرگاه کسی هدیه‌ای به او تقدیم می‌کرد، با گشاده رویی می‌پذیرفت. اگر فردی مهمانی داشت و او را دعوت می‌کرد، می‌پذیرفت. به عیادت بیماران می‌رفت، هرچند خانه بیمار در دور افتاده‌ترین نقطه شهر باشد. در تشییع پیکر مردگان حاضر می‌شد و هیچ یار از دست رفته‌ای را تنها نمی‌گذاشت.

برای همسالان برادری مهربان و برای کودکان پدری پرمحبت بود و مسلمانان را مورد لطف و عطف خویش قرار می‌داد. امور دنیوی و اضطراب‌های مادی او را متزلزل نمی‌ساخت. زندگی علی ساده و بی‌پیرایه بود و در آن از تجمل، اسراف و تبذیر اثری دیده نمی‌شد. آنان که اخلاقی نیکو و فضایی شایسته داشتند، همیشه مورد تکریم و احترام وی بودند و خویشاوندان از صله او بهره‌مند می‌شدند. از صبری عظیم برخوردار بود و از هیچ کس توقع و انتظاری نداشت.

در میدان رزم سلحشوری شجاع، نیرومند و پرتوان بود و انبوه دشمن هرگز او را بیمناک نمی‌ساخت. در اجرای عدالت و دفاع از حق، قاطع و استوار بود. به یاری محرومان و مظلومان می‌شتافت و در برابر ظالمان می‌ایستاد تا حق را به صاحبش برنمی‌گردانید، آرام نمی‌گرفت. به دانش‌اندوزی و فراگیری معارف اهمیت زیادی می‌داد و همواره پیروان خود را از جهالت و بی‌خبری باز می‌داشت.

به پاکیزگی و آراستگی علاقه‌ای وافر داشت و این صفت از دوران کودکی در او دیده می‌شد. از این رو همواره بر تمیزی لباس و بدن اهتمام می‌ورزید.

بسیار فروتن بود و از تکبر نفرت داشت و اکثر اهل جهنم را گردن فرازان و سرکشان می‌دانست. نه تنها بر انسان‌ها بلکه بر حیوانات نیز شفقت داشت و با مهربانی و ملایمت و انصاف با آنان رفتار می‌کرد.

نخستین شهید بنی هاشم در عاشورا

وی نخستین شهید بنی هاشم در روز عاشورا بود و در زیارت شهدای معروفه نیز آمده است: "السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَوَّلَ قَتِيلٍ مِنْ نَسْلِ حَبِیرِ سَلِيلٍ". علی اکبر(ع) در نبرد روز عاشورا 200 تن از سپاه عمر سعد را در دو مرحله به هلاکت رسانید و سرانجام مژه بن منقذ عبدی بر فرق مبارکش ضربتی زد و او را به شدت زخمی کرد. آن گاه سایر دشمنان، جرأت و جسارت پیدا کرده و به آن حضرت هجوم آوردند و وی را آماج تیغ شمشیر و نوک نیزه‌ها نمودند و مظلومانه به شهادتش رسانیدند. امام حسین(ع) در شهادتش بسیار اندوهناک و متأثر شدند و در فراقش فراوان گریست و هنگامی که سر خونین‌اش را در بغل گرفت، فرمود: "وَلَدِي عَلِيُّ الدِّنْيَا بَعْدَكَ الْعَفَا" فرزندم علی، دیگر بعد از تو اف بر این دنیا

در مورد سنّ شریف وی به هنگام شهادت، اختلاف است. برخی می‌گویند 18 ساله، برخی می‌گویند 19 ساله و عده‌ای هم می‌گویند 25 ساله بود. اما از این که وی از امام زین العابدین(ع)، فرزند دیگر امام حسین(ع) بزرگتر یا کوچکتر بود، اتفاقی میان مورخان و سیره نگاران نیست. روایتی از امام زین العابدین(ع) نقل شده که دلالت دارد بر این که وی از جهت سن کوچکتر از علی اکبر(ع) بود. آن حضرت فرمود: کان لی اخ یقال له علی اکبر متی قتله الناس ...

مقبره حضرت علی اکبر علیه السلام در کربلای معلی پایین پای اباعبدالله الحسین علیه السلام است و در سلام زیارت عاشورا منظور از و "علی علی ابن الحسین"، آقا علی اکبر (ع) می‌باشد.

پی نوشت‌ها:

مستدرک سفینه البحار

مقاتل الطالبین